

ייעוץ פופריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת וארא
שנת תשע"ד

ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה

סימן קי"ב

בעזרת השם יתברך, יום א' אחר חצות ואתחנן, תקצ"ג
אהובי בני חביבי, שלום לך ולביתך.

מכתבך קבלתי בזאת השעה, ואין לי פנאי להשיבך, אך מגודל תשוקתך
ההכרח למלאות רצונך להשיבך איזה דבר על כל פנים.

והנה צערי גדול מאד מענין היסורים שלך מחולשת זוגתך תחי' [מרת חנה זוגתו
של ר' יצחק ביוזג שני]. ומענין אדעס. אך כבר ידעתי היטב בכירור גדול
שכל העולם מלא יסורים וכו' כנדבר בינינו הרבה בזה, וכבר שמעתי ממנו
ז"ל שכל היסורים שלו הוא יודע אותם מקודם וכו', ולולא זאת היה קשה לו
לקבלם וכו', ודוד המלך ע"ה אמר (תהלים לה, יח) כי אני לצלע נכון וכו' [ומכאובי
נגדי תמיד, ואפשר רמזו לצלע לפסוק בפרשת בראשית ויבן ה' אלהים את הצלע]
חושה לעזרתי וכו'. אך אף על פי כן צריכין לידע שמדה טובה מרובה, וחסד אל כל היום.
ואלמלא החסד והרחמים הנפלאים שממשיכין גדולי הצדיקים, ובפרט צדיקי
שוכני עפר, שהם מתפללין על העולם, ולולא הישועות והחסדים והנסים
והנפלאות שנמשכין בכל יום על ידי תפלתם הנוראה, בודאי לא היה אפשר
לאדם להתקיים (ועיין זח"ג דע"א ע"א, וחובא גם לקמן מכתב רנ"א שכתב בוה"ל: "והכל הוא כח
קדושת הצדיק האמת שגילה כל זה, ועוסק בכל זה עדיין, כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם,
וכמו שאמרו בוה"ר הק' ח"ג דע"א ע"א) שאלמלא תפלת הצדיקים שמתו שמתפללין על החיים, לא
אתקיים עלמא כרגעא חדא. וחבה יתירה נודעת לנו שתהלה לאלו אנו יודעים מהצדיק האמת שעוסק
בתקונינו, עם כל הצדיקים שוכני עפר, אשר מימות אבותינו, וכות כולם יגן עלינו תמיד, אמ"ן).

ומי שיש לו לב להבין יוכל לראות זאת כמעט בכל יום, על ידי הדברים
וההרפתקאות שעוברים עליו, ועל כל אדם בכל יום, מה שרואה קצת
ומה ששומע קצת. מלבד ריבוי הדברים וההרפתקאות הנעשים בעולם בכל
יום ויום, בכל עיר ועיר וכו', ועם כל אדם בפרטיות, מה שאי אפשר לשער
במוח. רק החכם יבין מדעתו ממה שרואה ושומע קצת, להבין מזה בשאר
מדינות המלך מלכו של עולם מה נעשה בכל יום. ומכל זה יוכל להבין
רמזים לכל יבאלוהו רעיוניו מכל מה שעובר עליו, הן בפרנסה, הן בבריאות,
ושאר דברים, רק מכולם יזכור בהשם יתברך מכל מקום שהוא איך שהוא,
כי גם בשאול תחתיות יכולין להיות סמוך להשם יתברך, ולזכור את עצמו
בהשם יתברך בכל עת, בפרט על ידי השינוים וההרפתקאות העוברים עליו,
שכולם הם רק בשביל לרמוז לו וכו' (ליקו"מ ח"א סי' נ"ד) כידוע לנו, כאשר כבר
דברנו בזה הרבה.

המשך בדף 4

וה' עזר לנו הרבה בנוראותיו הגדולים, כאשר תשמע מעט מפי מוסר כתב
זה, ויתר מזה אי אפשר לבאר כל מה שעבר בזה, ואיך אנו מחויבים
להודות לו ית' על נסיון שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת
וכו' (נוסח ברכת מורים בתפלת שמו"ע), והשם יתברך ירחם עלינו בכלל ובפרט על כל
אחד ואחד, ויראה בעניינו ועמלינו, ויבקש נרדפים כמונו בחנם, ויצילנו מיד
כל אויבינו ורודפינו בגשמיות וברוחניות. והעיקר שיהא בעזרנו שנוכה
מעתה על כל פנים להיות כרצונו ית' באמת. ומגודל הטרדא אי אפשר
להאריך יותר.

דברי אביך המצפה לישועה בכל עת

נתן מברסלב

סימן קי"א

בעזרת השם יתברך, יום א' דברים, תקצ"ג

אהובי בני חביבי, מכתבך קבלתי עתה בעת השינה, ואין לי פנאי להאריך.

והנה דעתי נוחה מאד ממה שאתה עוסק בכתיבת המפתחות, כי הוא הצלחה
נפלאה נצחיית כשאנו זוכין לעסוק בספרי אדמו"ר ז"ל [נראה שר' יצחק
עסק לסדר מפתחות על ספרי רביז"ל, ומוהרנ"ת שבו מאד, ועיין בדברינו בהקדמת ספר המפתחות על
ספרי ברסלב]. בפרט לעשות בהם איזה תקונים, שהם זכות הרבים לדורות, ואי
אפשר לבאר גודל העסק הזה, טוב להודות לה' אשר עזרנו עד כה.

ובזה ראוי לך להחיות נפשך בכל עת אשר גם עתה שאינך יכול להתמיד
כראוי, עם כל זה אתה זוכה לעסוק בעסק קדוש ונורא כזה. כן יהי ה'
עמך שתזכה לחזור אל אהל תורה בקביעות, ותהי תורתך קבע ומלאכתך
עראי, ועליך לכסוף לזה בכל עת, ולחטוף לעת עתה כל מה שתוכל, ולשמח
נפשך בכל נקודה ונקודה טובה, ולהיות מודה על העבר ולבקש בכל יום
להוסיף להבא בכל עת קדושה ודעת וכו', שזוהו עיקר אריכת ימים באמת,
כמבואר בדבריו ז"ל (ליקו"מ ח"א סי' ס' וח"ב סי' ד').

דברי אביך המעטיר בעדכם

נתן מברסלב

ושלום לידידי כנפשי הותיק היקר מו"ה נחמן נ"י נכד גאון עזוינו אדמו"ר
זצוק"ל [ר' נחמן בן הר"ר זלמן חתן רביז"ל, והרבנית מרת חיה ז"ל בת רביז"ל, דר בטולטשין].
היה לי נחת גדול ממה שכתבת שתהלה לאל שלום בביתו, כן יהי ה' עמכם
שיהיה שלום בביתכם תמיד, ותזכו שיהיה שלום בעצמיכם, ולא יהיה לבכם
חלוק כלל, עד שתזכו להתפלל כראוי בכה והתעוררות גדול עד תזכו לשלום
הכללי (ועיין ליקו"מ ח"א סי' י"ד שעל ידי תפלה זוכה לשלום בית, ולשלום הכללי היינו שלימות
העולמות), אכ"ר.

מוהר"ר נחמן נ"י, מגזע
הקדוש נכד הבעל שם
טוב ז"ל זכותו יגן עלינו
(חיי מוהר"ן סי' ק"ג)

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

הרב המאור הגדול בנש"ק מופת הדור
גדול מרבן שמו נרדע בשערים מו"ה
נחמן נ"י
נכד לרבינו הק' בעש"ט זלה"ה
(הסכמת המגיד מקאנון זצלה"ה על

מאמר כ"ו:

להשיגה, עד שהשתמשתי באיזה עובדא מאחד מאנשי, ועל ידי זה עמדתי על הדבר והשגתי ההשגה, וכי יש חידוש שוב על הבעל שם טוב ז"ל שהשיג השגות כאלו, מאחר שהיה לו תלמידים גדולים צדיקים כאלה, שעשו עובדות גדולות כאלה.

(חיי מוהר"ן סי' של"ו)

מ"ז.

צופה כל הנסתרות

אמר שיודע כל הצדיקים שהיו מאדם הראשון עד עכשיו, מאיזה מקום היו, ומאיזה מקום הם אומרים תורה, ובאיזה מקום נשארו בשעת הסתלקותם.

והתחיל לחשוב, הבעל שם טוב ז"ל מבינה, והמגיד ז"ל מחכמה, אף על פי שבינה למטה מחכמה, אף על פי כן היה אומר תורה מאותה הבינה שהיא למעלה מחכמה.

(חיי מוהר"ן סי' של"ו)

מ"ח.

הארת הבעל שם טוב נפסק אחר הסתלקותו

אמר, הבעש"ט ז"ל וכמה צדיקים עשו ותיקנו בעולם מה שתיקנו, ואחר כך כשנפטרו ונסתלקו נפסק הדבר, היינו ההארה שהאירו בתלמידיהם והחזירו להשם יתברך, לא נמשך מדור לדור רק נפסק, על כן צריכין לעשות דבר שיהיה לו קיום לעד.

וכן דיבר עוד פעם אחד שצריכין להשאיר תלמידים, שאלו התלמידים יעשו תלמידים אחרים, וכן התלמידי תלמידים יאירו להלך יותר ויותר, וכן לדורי דורות.

(חיי מוהר"ן סי' שע"ג)

מ"ד.

הבעל שם טוב הק' הוא חידוש הברואה

שמעתי בשמו שאמר מן רבן שמעון בן יוחאי שהיה חידוש כמפורסם, היה העולם שקט עד האר"י ז"ל.

היינו שמרשב"י עד האר"י לא נתגלו לא נתגלו חדשות כמו שנתגלו על ידי רבן שמעון בן יוחאי, עד שבא האר"י שהיה חידוש כמפורסם, והוא גילה חדשות לגמרי שלא נמצא מי שיגלה חדשות כאלה עד הרבן שמעון בן יוחאי ז"ל. ומן האר"י עד הבעל שם טוב ז"ל היה גם כן העולם שקט בלי חידוש, עד שבא הבעל שם טוב ז"ל שהיה חידוש נפלא וגילה חדשות, ומן הבעש"ט ז"ל עד עתה הי' גם כן שקט בלי חידוש כזה והי' העולם מתנהג רק על פי ההתגלות שגילה הבעש"ט ז"ל עד הנה, עד שבאתי אנכי, ועתה אני מתחיל לגלות חדשות נפלאות לגמרי וכו'.

(חיי מוהר"ן סי' רע"ט)

מ"ה.

חידוש כמותו לא היה

יום א' כ"ה ניסן תק"ע, היה מדבר עמי מהחידושי הבעל שם טוב ז"ל שגילה חדשות בעולם, כי הסיפור של הבעל שם טוב ז"ל הוא ענין חדש מה שלא נתגלה מקודם סיפור כזה, רק בכתבי האר"י נמצא גם כן באיזה מקומות מעין זה.

(חיי מוהר"ן סי' ר"פ)

מ"ו.

ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל

סיפר עם אנשי, ואמר שזה יום שלישי שעמד על דבר אחד, היינו על איזה השגה, ולא הייתי יכול

מהסכמת הגה"ק רבי מאיר בראד זצלה"ה על הליקו"מ:

הרב המופלא ומפלג בתורה ובחסידות המפורסם מוה"ר נחמן נ"י הגדול בשם טוב גידולי הקדוש זרע קודש מחצבת נכד לה"ה הרב המפורסם בתורה ובחסידות ידיו רב לו בעשר ידות בוצינא קדישא חו"פ קדוש יאמר לו, כל רז לא אנס ליה מו"ה ישראל בעש"ט ז"ל, והרב מוהר"ר נחמן הולך בעקבות אבותיו הק'...

מהסכמת הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות זצלה"ה על הליקו"מ:

ירושה הוא לו מאבותיו, אבות מכלל דאיכא תולדות, שכן יונק מגידולי הקדוש, חוטר מגזע האלרי המפורסם הבעש"ט זלה"ה איש המודות וזרעו לברכה זרע קודש שם ומעשיהם עליהם מעידות...

מאמר משיב נפש

ק"ח

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי"א

סימץ ט"ו: קנאת סופרים תרבה חבמה

שואל: מה זאת שרבי נחמן משבח א"ע וכותב על עצמו שבחים גדולים בלי קץ, האם אין זה בגדר של גיאות ויוהרא, וכאילו רוצה שיחזיקו ממנו, ולקבלו לרבי, ולהיות גדול בעולם.

ופ"א א"ל איש אחד מי יוכל לזכות למדרגתכם, כי יש לכם נשמה גבוהה מאד בודאי. והקפיד מאד ע"ז ואמר זהו החסרון שלכם שנדמה לכם שצדיק גדולת והשגת הצדיקים הגבוהים הוא רק מצד הנשמה הגבוהה שיש להם, כי באמת לא כן הדבר, רק כאו"א יכול לזכות לבוא למדרגתי להיות כמוני ממש, כי הצדיק תלוי רק ביגיעות ועבודות באמת ע"כ.

ועו"ש (סי' ק"ע) פ"א שאלתי אותו מדוע כמה יראים התיגעו בעבודת ה' הרבה מאד (שקורין האריווין), ואעפ"כ לא הגיעו למדרגת הצדיקים הגדולים. השיב בפשיטות ואמר בזה"ל מן הסתם האבין זי"א ניט גיהאריוו"ט, כי הכלל שצדיק הוא היגיעה והכלל לפי רוב המעשה ע"כ, הרי שצדיק מה שדיבר משבחו היתה כי נהג טוב עין במדריגותיו הגדולים והנוראים, ורצה שנשתוקק לעשות כמעשהו, ועי"ז נזכה להגיע לכל מה שהגיע הוא, וכמו שאמר (חיי מוהר"ן סי' ר"ל) אני יכול לעשות (שתהיו) איש כשר כמוני ממש.

סימץ ט"ז: צדיק יסוד העולם

שואל: הנה לדבריך נמצא כי ר' נחמן עשה דרך מיוחדת לחסידיו וממשיכי דרכו, ונשאר הרבי שלהם, וגם אמר על עצמו המעלות הגדולות והנצורות שזכה לזה, ובוהו ידעו ממשיכי דרכו גודל מעלות רבם.

אבל מה זה שהוא העמיד א"ע כאלו הוא המנהיג של כל העולם כולו, שרובם כמעט לא ידעו ולא שמעו ממנו, ואפי' אותם ששמעו ממנו, רובם לא קבלו מרותו עליהם כלל, ואדרבה עוד להיפך, ואיך אמר לשונות כאילו הוא הרבי של כל העולם, דוגמת מש"כ בחיי מוהר"ן (סי' קמ"ח) אותי צריכים כל העולם, לא מבעיא אתם וכמותכם, אתם יודעים בעצמכם, אלא אפי' אותן הצדיקים שיכולין כבר להתפלל, אני יכול להראות להם וכו' דרך בתפלה, וגם אפי' צדיקים גדולים מאד, שהולכים כבר רק ביחודים, אני יכול להראות להם וכו' דרך ביחודים. וכן אמר (שם סי' רי"ד) כל העולם צריכין אותי מאד מאד, עד שא"א להם כלל להיות בלעדי, וכעין זה אמר (שם סי' ר"ג) אותי צריכים כל העולם, לא מבעיא אתם, אלא אפי' כל הצדיקים צריכים אותי, כי גם הם צריכים להחזיר אותם למוטב, וכל מאמרים אלו מראין כאלו הכל צריך לעבור על ידו, מה שלכאורה באמת לא היה נראה כך כנ"ל.

משיב: הנה ענין הנ"ל מובן עפ"י מש"א הוא עצמו (חיי מוהר"ן סי' רצ"ט) שא"א להיות איש כשר באמת כ"א כשמתקרבין להצדיק האמת שבדור. וענה ואמר קודם שנמצא הצדיק האמת בעולם, יכולים להתקרב להשי"ת בעצמו, אבל אחר שכבר נמצא הצדיק האמת בעולם, א"א להתקרב להשי"ת באמת בשום אופן, כ"א כשזוכין להתקרב אליו, ואמר בזה"ל איי סע איז פאר האנין עפעס אזאך קען מען וכו' נישמער אז סע איז שוין פאר האנין קען מען אנדערש ניט זיין איין יהוד סיידן מען איז זיך צו אים מקרב ע"כ.

היינו כמו שאמחז"ל (ב"ב ק"י): ניתנה תורה ונתחדשה הלכה, שבכל דבר קודם שנתגלה בעולם, יש אופנים לכל מי שרוצה להתקרב להאמת, לזכות לזה כ"א ע"י האופן שלו, כמו האבות שקיימו התורה באופנים משלהם כמבואר בראשונים מה ומתי קיימו, וכמ"ש בזה"ל שיעקב אבינו קיים מצות תפילין בפיצול המקלות ברהטים וכדומה, אבל משניתנה תורה, א"א לקיים רצון הבורא אלא באופן זה, וכן בענין עבודת הקרבנות שאמרו (ובחים ק"ב): עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות, ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות ועבודה בכהנים וכו'.

וביאר מוהרנ"ת ענין זה בלקוה"ל (הלכות הפקר ונכסי הגר ה"ג אות ב') כי כמו שאחר שזכו ישראל לקבל התורה, אזי זכו הם בכל התורה ובכל העולם ומלואו התלויים בתורה, ואפי' גר הבא להתגייר עכשיו ולקבל עליו עול תורה, א"א לו להתגייר כ"א ע"י ישראל, דהיינו ע"י בי"ד מישראל, ואם לאו אפי' אם מקיים כל התורה והמצוות, ולא יתגייר ע"י ישראל דייקא, אז אינו נחשב לגר, ורחוק לגמרי מקדושת ישראל עדיין. כמו כן להבדיל בקדושת ישראל בעצמן, בענין התקרבות ישראל להשי"ת באמת, או קודם שיש איזה צדיק אמיתי בעולם, או בודאי כל מי שרוצה להתקרב להשי"ת באמת, יכול להתקרב, אבל אחר שכבר נמצא צדיק אמיתי מנהיג ישראל אמתי, אז א"א לשום אדם להתקרב להשי"ת באמת ובשלימות, כ"א על ידו דייקא ע"כ.

וכן הוא בענין תורה שבע"פ שכאו"א מהתנאים היה לו הקדמות משלו, ולימודים שקיבל מרבו, וכ"ז היתה תורה אמיתית, אבל מיום שסידר רבינו הק' המשניות, נעשה זה התורה שבע"פ האמיתית להלכה, ואין שייך באופן אחר, וכן בסתימת הש"ס אחרי האמוראים.

וכן בסדר התפלה, שלפני אנשי כנסת הגדולה, היה כ"א מתפלל כנוסחתו, וכל בקשותיו להשי"ת כפי מה שהיה צריך, אבל אחר שאנשי כנה"ג תיקנו נוסח שמונה עשרה, אין יוצאין חובת התפלה בלא זה.

סימן קי"ד

ברוך השם, יום א' ראה, תקצ"ג

אהובי בני חביבי שיחי, המוסר כתב זה נחזן מאד, וגם אני טרוד עתה בכמה דברים ואין בלשוני מלה לכתוב לך, אם אמנם יש לי צער הרבה מצעקת מכאוביך במכתבך, אך זאת נחמתי שתהלה לאל עושים רושם דבריו הק' ז"ל ששמעתם מפי, עד שגם הניגון תקוע בלבך, וכך יפה לך, כי באמת לא דבר ריק הוא להתחזק איך שהוא איך שהוא כי זה העיקר, ובוה תלוי כל היהדות, כי הרבה נפשות מאד שקעו רח"ל על ידי היאוש שלהם, אשר לכל אחד נדמה שירידתו גרוע מכל העולם, וכיוצא במחשבות אלו, ואף על פי שהיו חכמים קצת, לא הועיל להם חכמתם, אדרבא חכמתם קלקלה להם ביותר רח"ל.

והנה מאחר שתהלה לאל בחסדו הגדול יתברך דבריו הק' עשו פירות בלבך, על כן חזק בני וחזק יותר ויותר, ותאמין שכך הוא האמת לאמתו, כמו שכתבת, שכונתו ז"ל היה עליך דייקא, ואפילו על הגרועים הרבה יותר רח"ל.

ולמען השם תקיים בכל עת (יונה ב, א) מבטן שאול שועתי וכו', כאשר שמעתי מפיו הקדוש שאמר שזה העיקר (עיין שיחות הר"ן סי' ש"ב, וליקו"מ ח"ב סי' ע"ה, ועיין לעיל מכתב ס"ז), וביותר תתחזק בכל כחך בכל מיני עצות לשמח נפשך בכל מה דאפשר, ובפרט במילי דשטותא (עיין בפתחת הספר), ותסמוך על כחו של זקן דקדושה, שהכל יתהפך לטובה (בליקו"מ ח"ב ויש ענין שיתהפך הכל לטובה, ועיין לעיל מכתב ק"ג 'ולה' הישועה שיתהפך הכל לטובה, וכל העונות יתהפכו לזכויות, הכל בזכותו וכחו הגדול ונורא מאד, כאשר שמעתי מפיו הק' בפירושו), כי עונות יתהפכו לזכויות, כי ה' גדול מאד וכו', שאי אפשר לדבר בזה כלל, יתר מזה אין להאריך, ודי בזה כעת.

דברי אביך המצפה לישועה בכל עת

נתן מברסלב

סימן קמ"ו

ברוך השם, יום א' שופטים, תקצ"ג

אהובי בני חביבי נ"י.

מכתבך קבלתי היום, ואני מוכן עתה לנסוע לשלום [מהר"ג] נסע או לעיר אומאן יצו כמ"ש בסוף המכתב הזה "לא אשכח אותך גם שם על ציון הק'". ואפשר שנשאר כבר על ראש השנה, כיון שלמעשה זהו המכתב האחרון שיש לנו משנת תקצ"ג, ואין פנאי להשיבך דבר, טוב להודות לה' אשר תשוקתך ונחמתך הוא אור האמת המאיר לכל, אשר זאת היא הנחמה של הכל, כמו שכתוב (בראשית ה') זה ינחמנו וכו' (עיין ליקו"מ ח"ב סי' ב').

כוונת ההערות והציגונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצונינו בעו"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מהר"ג ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתם למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בהעט סופר, אן להערות, וכן מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה: **CONGHVPRINTING@GMAIL.COM** או להפעקס: **845.781.6701** להודיעה על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

ואיך שהוא תפלה וצעקה מועיל לכל דבר. אך קשה לצעוק ולהתפלל כי אם על ידי דרך הנ"ל כשאינם מתבהלים כל כך, רק יודעים שכך מנהיג השם יתברך את העולם, וכך הוא הנסיון של כל אדם שבעולם, שיעבור עליו מה שיעבור בכל יום, והכל לפי האדם והזמן, זה מנסין בעניות גדול, וזה בעשירות מופלג, וזה בפרנסה כזאת, וזה בפרנסה כזאת וכו', וכל השינויים שנעשין באדם ובזמן, בכל יום ובכל אדם, אשר עצמו מספר, כי אדם זה, בזה היום, לפי מעשיו ולפי נשמתו, צריך להתנסות בענין זה דייקא, וזה בענין אחר לגמרי. אבל הצד השווה שבכולם, שכולם מלאים דאגות ויגונות ויסורים בלי שיעור, וכולם אין להם במה להחיות ולנחם עצמן כי אם במה שחוטפין בכל יום איזה דבר שבקדושה, תורה, ותפלה, וצדקה, וגמילות חסדים וכו', שעל ידי זה יצליחו לנצח, וחזן מזה הכל הבל, אפילו אם היה לו כל העשירות והעולם הזה של כל בני העולם, מכל שכן שאין מי שיהיה לו עולם הזה וכו', כאשר ידוע לנו כבר (בליקו"מ ח"ב סי' ק"ט דיבר עמנו כמה פעמים מענין יסורי עולם הזה, שכל בני העולם כולם מלאים יסורים, אין גם אחד שיהי לו עולם הזה, ואפילו העשירים הגדולים, ואפילו השרים, אין להם שום עולם הזה כלל וכו' עיי"ש, ועיין עוד שיחות הר"ן סי' ש"ח).

עד הנה עזרנו רחמיו לכתוב דברים האלה המועטים המחזיקים הרבה, מה שלא עלה על דעתי לכתוב דברים אלו. ומאת ה' היתה זאת, נפלאות היא נפלאות תמים דעים החסדים והישועות שהשם יתברך עושה עמנו בכל יום ובכל עת. ובוה בטחנו שסוף כל סוף יהיה אחריתנו לטובה גדולה בעזרת השם יתברך, ואל יעזבנו ואל יטשנו בחסדו הגדול יתברך שמו לנצח.

דברי אביך הכותב מנקודה שבלב ומצפה לישועה

נתן מברסלב

סימן קי"ג

ברוך השם, יום ד' עקב, תקצ"ג

אהובי בני חביבי שיחי.

מכתבך קבלתי, והיה לי לנחת גדול, בשמעי קצת צמיחת ישועתך [אפשר רומז למה שכ' לעיל מכתב קי"ב 'צערי גדול מאד מענין היסורים שלך מחולשת וזגתך תחי', ומענין אדע"ס]. כן יוסיף ה' חסדו לגמור ישועתך בשלימות, באופן שתזכה להגיע מהרה לתכלית אמתי ונצחי, שתבלה ימך בטוב אמתי בתורה ותפלה ומעשים טובים, לאורך ימים ושנים טובים. ואין לי פנאי להאריך ודי בזה כעת.

דברי אביך הדורש שלומך באהבה ומעטיר בעדכם

נתן מברסלב

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן!

לימוד ספ"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
עמוד בספ"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהרין הסבר, לויט די מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות חזקו ואמנו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעין ולחפש בהם למצוא בהם בכל פעם עצות להציל נפשכם (על"ת מכתב ש"א)